

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft één fractie de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 1 april jl. inzake reactie op twee moties over de beroepspraktijkvorming in het mbo (Kamerstuk 31 524, nr. 286).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

De adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderhavige brief. Zij onderkennen het grote belang van de beroepspraktijkvormingscomponent binnen het middelbaar beroepsonderwijs en daarom is het hen al lange tijd een doorn in het oog dat teveel jongeren in het middelbaar beroepsonderwijs hun opleiding staken omdat zij geen beroepspraktijkvormingsplaats weten te vinden. In dit stadium roept de brief van de Minister vooral vragen op bij deze leden.

In het verleden hebben de leden gepleit voor een stagegarantie voor mbo'ers. Zij waren van oordeel dat daarmee recht zou worden gedaan aan de wettelijke eindverantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen voor het vinden van een beroepspraktijkvormingsplaats voor hun deelnemers. Deelt de Minister nu de mening van de leden dat een sluitende aanpak van de beroepspraktijkvorming materieel een stagegarantie impliceert?

Eerder stelde de Minister tijdens het notaoverleg van 22 september 2014 over de initiatiefnota van het lid Jadnanansing dat zij geen voorstander was van een stagegarantie¹. Bij het plenaire debat over het wetsvoorstel inzake overgang van de wettelijke taken van de kenniscentra naar SBB in december 2014² drukte de Minister zich nog stellig uit en noemde zij een stagegarantie zelfs «niet mogelijk». De leden waren en zijn niet overtuigd door de overwegingen die de Minister destijds naar voren bracht. In hoeverre betekent de sluitende aanpak van de beroepspraktijkvorming dat de Minister nu tot voortschrijdend inzicht is gekomen? In feite stelt de Minister dat zij uitvoering geeft aan de motie van het lid Jadnanansing c.s.³ door te stellen dat de beroepspraktijkvorming «zoals die met de recente veranderingen georganiseerd is, een sluitende aanpak kent.» Dit zou dus betekenen dat het probleem al is verholpen. Hoezeer dat ook een hartenwens is van de leden van deze fractie, toch hebben zij de stellige indruk dat hier een papieren werkelijkheid voor de echte werkelijkheid wordt gehouden. Kan de Minister toelichten in hoeverre zij het probleem nu daadwerkelijk heeft opgelost en in hoeverre zij het slechts heeft weg gedefinieerd?

De leden constateren dat formele regelgeving lang niet altijd garandeert dat betrokkenen hun rechten weten te halen. Lang niet alle burgers zijn even mondig en van jongeren die een entreeopleiding of mbo niveau 2 volgen, kan men niet verwachten dat deze even goed kunnen opkomen voor zichzelf als studenten in het hoger onderwijs. In hoeverre houdt de Minister hiermee rekening, zo vragen de leden.

De leden onderkennen dat ook discriminatie een rol kan spelen bij de problematiek van het vinden van een beroepspraktijkvormingsplaats. Zij zijn het er mee eens dat de Minister elke vorm van discriminatie, onaanvaardbaar, onacceptabel, onrechtvaardig en bovendien verboden noemt. Nu is discriminatie bij het aanbod van stageplaatsen soms wel goed aantoonbaar, zoals in november 2015 bleek bij een christelijke eigenaar van een agrarische groothandel uit Drachten die een homoseksuele expliciet een stageplaats weigerde vanwege zijn seksuele voorkeur, maar vaak is dit ook niet zo eenvoudig aan te tonen. De Minister wil op zoek naar effectieve manieren om discriminatie en negatieve beeldvorming bij het zoeken naar een beroepspraktijkvormingsplaats te voorkomen en daarmee de positie van migrantenjongeren op de stage- en leerbanenmarkt te verbeteren. Op welke termijn kan de Kamer verwachten dat de Minister iets van haar bevindingen kan melden?

¹ Kamerstuk 33 880, nr. 10, blz. 16.

² Wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake overgang van de wettelijke taken van kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven naar de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven (Kamerstuk 34 026)

³ Kamerstuk 34 300 VIII, nr. 39

De leden zijn het zeer eens met de stelling van de Onderwijsinspectie: «Ook tijdens de stage blijft de onderwijsinstelling verantwoordelijk voor het leerproces van de studenten.»⁴ Het baart deze leden daarom ook veel zorgen dat de Onderwijsinspectie moet constateren «dat juist de begeleiding vanuit de school regelmatig tekortschiet.» Ook deze begeleiding vormde een belangrijk element binnen de initiatiefnota van het lid Jadnanansing.⁵ Wat heeft de Minister op dit punt ondernomen en wat gaat de Minister nog op dit punt ondernemen, zo vragen de leden van deze fractie.

⁴ De Staat van het Onderwijs. Onderwijsverslag 2014/2015 d.d. 13 april 2016, blz. 159

⁵ Kamerstuk 33 880, nr. 2